

Descobrim els animals de la Prehistòria

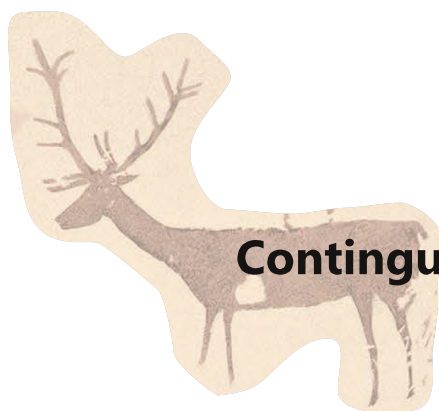

Educació Infantil | Guia de l'activitat

Generalitat de Catalunya
**Departament
de Cultura**

INSITU
PATRIMONI I TURISME

Continguts de la guia

Introducció	1
Dades bàsiques de l'activitat	2
Disseny de l'activitat	3
Objectius generals	3
Adaptació curricular	3
Treballant les capacitats	4
Objectius d'aprenentatge	5
Continguts	5
Quadre resum de l'adaptació curricular	7
Desenvolupament de l'activitat	8
Quadre resum del desenvolupament de l'activitat	11

L'etapa d'educació infantil és una etapa on els infants comencen a explorar i a entendre el món en el qual vivim. La visita al jaciment del Cogul permet als infants, d'una banda, entrar en contacte amb l'entorn natural, i d'altra, les pintures rupestres esdevenen una magnífica eina per endinsar els nens i nenes en el coneixement del món dels animals, identificant les seves singularitats i relacionant-los amb el seu hàbitat.

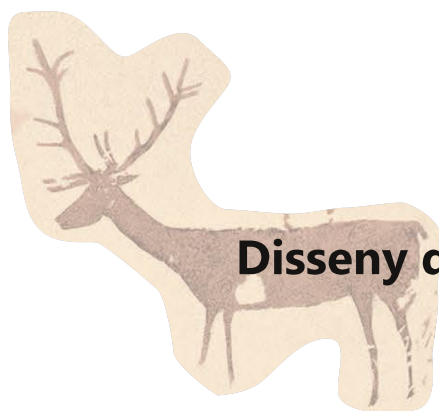
Els infants, mitjançant l'exploració i l'observació, identifiquen durant aquesta etapa inicial de l'educació els diferents elements que conformen l'entorn en el qual viuen. Els animals formen part d'aquest entorn; amb alguns poden conviure, mentre que d'altres viuen a la natura. Tots ells tenen característiques comunes, però també elements que els fan singulars i els diferencien uns dels altres. A través dels animals representats al Cogul podem treballar totes aquestes diferències i transversalment conèixer l'entorn natural en el qual viuen i com ha estat la relació que l'home ha mantingut (i manté) amb ells.

El desenvolupament de l'activitat educativa en un lloc diferent de l'escola permet també als infants prendre consciència de l'existència de llocs on els éssers humans van viure i es van relacionar en el passat, igual que ells ho fan actualment a casa, a l'escola o al parc. I, igual que ells plasmen els seus sentiments i la seva concepció del món mitjançant els seus dibuixos, els nostres avantpassats també ho van fer.

Finalment, l'activitat ha de fomentar en els infants el respecte dels elements que formen part de l'entorn natural i cultural, desenvolupant una actitud positiva vers els animals i també, vers les restes del passat.

- **Destinataris** | Segon Cicle d'Educació Infantil

- **Breu descripció** | Amb aquesta activitat els nens i nenes descobriran, tot donant un cop de mà a la Noa, una noia de la Prehistòria, els animals representats a les pintures del Cogul fixant-se sobretot en la seva forma i en els seus elements més singulars. Després dibuixaran i pintaran un cérvol, l'animal preferit de la Noa. A través d'aquesta activitat també descobriran els colors que els pintors i pintores de la Prehistòria empraven per pintar.

- **Conceptes clau** | **Animals, Prehistòria, formes, pintures rupestres**

- **Temps estimat de duració** | 70 - 80 minuts

- **Materials necessaris** | No caldrà portar res per desenvolupar l'activitat. Al Centre es facilitarà tot el material que necessitaran els alumnes.

Disseny de l'activitat

Objectius generals

Despertar l'interès en els infants per les manifestacions artístiques de la Prehistòria.

Reconèixer les formes dels diferents motius representats a les pintures del Cogul: animals, éssers humans i lletres.

Distingir diferents espècies d'animals representats a les pintures (cérvols, bous, cabres) i relacionar-les amb el seu entorn natural.

Identificar els elements distintius dels animals: banyes, potes, cap, cua etc.

Participar en una activitat col·lectiva expressant les idees pròpies i respectant les dels altres.

Expressar-se mitjançant el dibuix i la pintura.

Adaptació curricular

L'activitat educativa ha estat dissenyada seguint el que estableix el Decret 181/2008, de 9 de setembre, que ordena els ensenyaments del segon cicle de l'educació infantil. Les finalitats d'aquesta etapa es concreten explicitant les capacitats que han d'assolir els alumnes i que els permetran utilitzar els coneixements, actituds i habilitats que adquireixen de manera transversal i interactiva en diversos contextos i situacions.

■ Treballant les capacitats

En total, al currículum s'estableixen 9 capacitats (motrius, cognitives, emocionals o d'equilibri personal, relacionals i d'inserció i actuació social), organitzades al voltant de quatre eixos competencials. A partir d'aquí, el currículum s'estructura en tres àrees curriculars: descoberta d'un mateix i dels altres, descoberta de l'entorn i comunicació i llenguatges.

Eix 1: Aprendre a ser i actuar d'una manera més autònoma:

1. Progressar en el coneixement i domini del seu cos, en el moviment i la coordinació, tot adonant-se de les seves possibilitats.
2. Assolir progressivament seguretat afectiva i emocional i anar-se formant una imatge positiva d'ell mateix i dels altres.
3. Adquirir progressivament hàbits bàsics d'autonomia en accions quotidianes, per actuar amb seguretat i eficàcia.

Eix 2: Aprendre a pensar i comunicar

4. Pensar, crear, elaborar explicacions i iniciar-se en les habilitats matemàtiques bàsiques.
5. Progressar en la comunicació i expressió ajustada als diferents contextos i situacions de comunicació habituals per mitjà dels diversos llenguatges.

Eix 3: Aprendre a descobrir i tenir iniciativa

6. Observar i explorar l'entorn immediat, natural i físic, amb una actitud de curiositat i respecte i participar, gradualment, en activitats socials i culturals.
7. Mostrar iniciativa per afrontar situacions de la vida quotidiana, identificar-ne els perills i aprendre a actuar-hi en conseqüència.

Eix 4: Aprendre a conviure i habitar el món

8. Conviure en la diversitat, avançant en la relació amb els altres i en la resolució pacífica de conflictes.
9. Comportar-se d'acord amb unes pautes de convivència que el portin cap a una autonomia personal, cap a la col·laboració amb el grup i cap a la integració social.

L'activitat s'adreça principalment a les àrees de descoberta de l'entorn i comunicació i llenguatges. Les pintures del Cogul són l'eix a partir del qual parlar dels animals, de les seves qualitats i el seu hàbitat natural, i per tan, de l'entorn. A més, són el pretext per desenvolupar les capacitats comunicatives, concretament oral (adquisició de nou vocabulari, expressió d'idees, seguiment de les dinàmiques pròpies d'una activitat col·lectiva) i plàstica (plasmació de la realitat observada, creativitat). La descoberta d'un mateix i dels altres, però, és també present.

■ Objectius d'aprenentatge

Expressar les idees i opinions pròpies.

Respectar les idees i opinions dels companys i les companyes de classe.

Coordinar els moviments per completar el mural de les pintures del Cogul.

Diferenciar les formes dels diferents motius representats a les pintures del Cogul: animals, éssers humans i lletres.

Conèixer les diferents espècies d'animals representades a les pintures (cérvols, bous, cabres) i relacionar-les amb el seu hàbitat natural mitjançant el treball col·lectiu.

Despertar l'interès per la Història i pel procés de creació de les pintures rupestres del Cogul.

Ús del dibuix per plasmar les observacions realitzades pels infants sobre els animals.

Desenvolupar una actitud positiva vers el patrimoni cultural, fent als alumnes participants de la importància de la seva conservació.

Participar amb interès i interactuar en converses, respectant les dinàmiques de la conversa en grup i les opinions dels companys i companyes.

Observar les pintures rupestres del Cogul com un mitjà d'expressió que van habitar l'entorn a la Prehistòria.

Emprar el nou vocabulari adquirit de manera adequada.

Plasmar els trets singulars d'un cérvol, mitjançant l'observació prèvia, de manera plàstica.

■ Continguts

Descoberta d'un mateix i dels altres

Sentiment de pertànyer al grup i compromís de participar en projectes compartits.

Iniciativa per fer propostes, comunicar experiències i participar activament en la presa de decisions.

Exercitació progressiva d'hàbits que afavoreixin la relació amb els altres: cura, atenció, escolta, diàleg i respecte.

Domini progressiu de les habilitats motrius bàsiques: coordinació.

Descoberta de l'entorn

Observació i identificació de diferents elements de l'entorn: els animals.

Respecte pels elements de l'entorn natural i social.

Curiositat i iniciativa per la descoberta de les pintures rupestres del Cogul: per fer-se preguntes, cercar informació de diferents fonts, compartir-la amb els companys i companyes de classe, i organitzar-la en els diferents models.

Ús del dibuix com a mitjà de representació: observació de la realitat.

Comunicació i llenguatges

Experimentació amb tècniques plàstiques bàsiques: dibuix i pintura.

Interès per compartir interpretacions, sensacions i emocions provocades per les produccions artístiques plàstiques.

Participació en converses sobre diferents temes, tot compartint les descobertes, hipòtesis, desitjos, sentiments i emocions, aprenent a contrastar i a incorporar les aportacions dels altres.

Adquisició d'un vocabulari específic relacionat amb el món animal, que fa referència tant a les diferents espècies animals com a la seva morfologia i característiques.

Quadre resum de l'adaptació curricular

		Objectius educatius								
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
Descoberta d'un mateix i dels altres	<p>Sentiment de pertànyer al grup i compromís de participar en projectes compartits.</p> <p>Iniciativa per fer propostes, comunicar experiències i participar activament en la presa de decisions.</p> <p>Exercitació progressiva d'hàbits que afavoreixin la relació amb els altres: cura, atenció, escolta, diàleg i respecte.</p> <p>Domini progressiu de les habilitats motrius bàsiques: coordinació.</p>		X		X	X				
	<p>Expressar les idees i opinions pròpies.</p> <p>Respectar les idees i opinions dels companys i les companyes de classe.</p> <p>Coordinar els moviments per completar el mural de les pintures del Cogul</p>		X						X	X
Descoberta de l'entorn	<p>Observació i identificació de diferents elements de l'entorn: els animals.</p> <p>Respecte pels elements de l'entorn natural i social.</p> <p>Curiositat i iniciativa per la descoberta de les pintures rupestres del Cogul: per fer-se preguntes, cercar informació de diferents fonts, compartir-la amb els companys i companyes de classe, i organitzar-la en els diferents models.</p> <p>Ús del dibuix com a mitjà de representació: observació de la realitat.</p>				X	X	X			
	<p>Diferenciar les formes dels diferents motius representats a les pintures del Cogul: animals, éssers humans i lletres.</p> <p>Conèixer les diferents espècies d'animals representades a les pintures i relacionar-les amb el seu hàbitat natural mitjançant el treball col·lectiu.</p> <p>Despertar l'interès per la història i pel procés de creació de les pintures rupestres del Cogul.</p> <p>Ús del dibuix per plasmar les observacions realitzades pels infants sobre els animals.</p> <p>Desenvolupar una actitud positiva vers el patrimoni cultural, fent als alumnes participants de la importància de la seva conservació.</p>				X	X	X	X		X
Comunicació i llenguatges	<p>Experimentació amb tècniques plàstiques bàsiques: dibuix i pintura.</p> <p>Interès per compartir interpretacions, sensacions i emocions provocades per les produccions artístiques plàstiques.</p> <p>Participació en converses sobre diferents temes, tot compartint les descobertes, hipòtesis, desitjos, sentiments i emocions, aprenent a contrastar i a incorporar les aportacions dels altres.</p> <p>Adquisició d'un vocabulari específic relacionat amb el món animal, que fa referència tant a les diferents espècies animals com a la seva morfologia i característiques.</p>		X		X	X			X	X
	<p>Participar amb interès i interactuar en converses, respectant les dinàmiques de la conversa en grup i les opinions dels companys i companyes.</p> <p>Observar les pintures rupestres del Cogul com un mitjà d'expressió que van habitar l'entorn a la Prehistòria.</p> <p>Emprar el nou vocabulari adquirit de manera adequada.</p> <p>Plasmar els trets singulars d'un cérvol, a partir de l'observació prèvia, de manera plàstica.</p>						X	X		

L'activitat està dividida en dos grans blocs: primer es portarà a terme un treball col·lectiu, i després individual. Per tal de despertar en els infants l'interès per les pintures del Cogul, la visita al jaciment s'ha contextualitzat a través de la figura de la Noa, una noia de la Prehistòria, a la qual li agrada molt mirar-se les pintures que han fet els seus pares, i que els ha convidat per tal de que l'ajudin a completar el mural del Cogul i a dibuixar un cérvol.

Treball col·lectiu. Seiem davant de les pintures

Quan els nens i nenes arribin al centre, seuran en rotllana davant del mural del Cogul; a terra trobaran uns quants animals que s'han esborrat. L'educador/a donarà la benvinguda als nens, i els introduirà en l'activitat explicarà que la Noa els ha convidat perquè algunes de les figures s'han esborrat i l'han d'ajudar a tornar-les al lloc.

Els primers minuts de l'activitat estan destinats a prendre contacte amb les pintures rupestres del Cogul: amb l'ajuda de l'educador/a, els nens i nenes observaran les pintures i expressaran lliurement el que veuen i els sentiments i emocions que els hi provoquen. Progressivament, hauran d'identificar els tres elements diferents que hi ha a les pintures (homes i dones, animals i lletres, algunes conegudes i d'altres no) (1), els colors emprats (marrons, negres i vermells, colors que resulten de fer servir elements de l'entorn per fabricar els pigments) (2), que van ser pintades molts anys enrere (introduint el terme Prehistòria, establint diferències amb el present mitjançant elements que siguin familiars pels infants) i que constitueixen un mitjà d'expressió de la gent que les va pintar, igual que ells també empren el dibuix i la pintura per expressar-se (3).

**15
20 min**

(1) Mirem les peces. Quines figures veieu? Com sabeu que aquesta figura és un home/una dona/un animal?...

Per sort, no totes les figures del mural s'han esborrat. Encara hi resten alguns animals i algunes dones. Però... veieu alguna cosa més? Què creieu que son aquestes ratlles? Reconeixeu alguna lletra? I aquestes tan estranyes, què creieu que poden ser?

És molt complicat llegir aquestes inscripcions, no es veuen massa bé i encara no són capaços d'entendre l'escriptura ibera. Us imagineu què hi van escriure?

(2) De quin color són les pintures? Per què penseu que les pintures són d'aquest color? Com creieu que les van fer?

(3) Fa molts i molts anys, a la Prehistòria, els homes i les dones pintaven a les parets, a vegades dins de coves, a vegades a l'aire lliure. Amb aquestes pintures expressaven els seus pensaments i com veien ells el món, igual que feu vosaltres quan pinteu. El Cogul era un lloc molt especial per a ells...

Treball col·lectiu. Tornem els animals al seu lloc

Després dels minuts introductoris, l'educador/a conduirà la reconstrucció del mural del Cogul, fent que els nens i nenes reflexionin sobre les formes que defineixen els éssers humans, els animals i les lletres. Es treballaran especialment les formes i les dimensions dels animals, identificant els seus elements característics i les seves diferències (4). A més a més, l'educador/a també donarà algunes claus sobre l'entorn en el qual viuen aquests animals i com es relaciona l'ésser humà amb ells (5).

20
30 min

(4) Coneixeu tots aquests animals? Són tots els animals iguals? En què creieu que es diferencien?

Ara hem de trobar un animal que tingui la cua molt curta/les banyes molt grans...

Sabeu per què els cérvols tenen unes banyes tan grans? I unes cames tan llargues i primes? Bous, cérvols i bocs tenen banyes molt diferents. Passa el mateix amb les seves potes; els cérvols i els bocs necessiten cames primes i fortes perquè són molt ràpids i àgils...

Fixeu-vos be en els animals del mural. Què veieu que tenen ells que no teniu vosaltres?

(5) Tots aquests animals són herbívors, això vol dir que s'alimenten d'herba / són salvatges, viuen a la natura. Alguns d'ells, com les vaques, ara estan domesticats i els podem trobar a les granges.

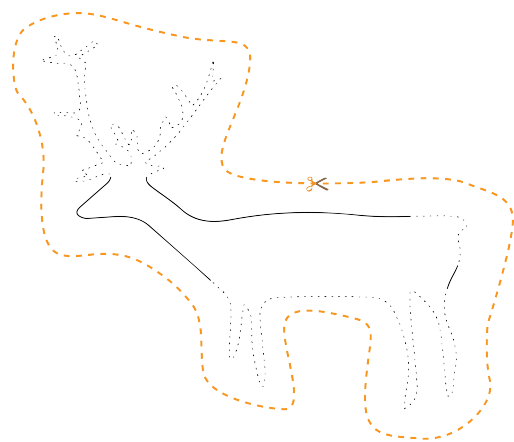
Què penseu que li ha passat, a aquest cérvol? [en referència al cérvol caçat] Imagineu com devien aconseguir el menjar a la Prehistòria... A la Prehistòria no hi havia supermercats, i els homes i dones havien d'aconseguir el menjar mitjançant la caça, la pesca, la recol·lecció... Més endavant, també, cultivant...

Els homes i dones de la Prehistòria aprofitaven els animals per a moltes coses: per menjar, per fer roba amb la seva pell o eines amb els seus ossos... I vosaltres, feu servir alguna cosa dels animals? (la llet de l'esmorzar, la carn que mengeu, el jersei de llana...)

Treball individual. Ajudem la Noa a dibuixar un cérvol.

Cada alumne rebrà una fitxa de treball. La Noa vol dibuixar un cérvol, però no se'n recorda de com fer les banyes, la cua i les potes. Els nens i nenes hauran de dibuixar aquests tres elements per tal d'acabar el dibuix de la Noa. Finalment, el podran pintar emprant els mateixos colors que feien servir els homes i dones de la Prehistòria, i el podran completar lliurement, creant el seu propi mural.

**20
30 min**

Quadre resum de l'activitat

	Què farem	Com ho farem	Materials	
Col·lectiu	Seiem davant de les pintures	L'educador/a començarà a parlar de la Noa i de com l'han d'ajudar. Asseguts en rotllana davant del mural, els alumnes expressaran lliurement què veuen i què pensen de les pintures amb l'ajuda de les preguntes que plantejarà l'educador/a. A partir d'això, l'educador/a farà una petita introducció a les pintures.	Mural de les pintures Peces a col·locar	15-20 min
	Tornem els animals al seu lloc	Mitjançant preguntes sobre les formes i les característiques dels animals, l'educador/a ajudarà els nens i nenes a identificar on va cadascun, i a mesura que ho facin, els nens s'aniran aixecant de la rotllana per col·locar-les al seu lloc. A mesura que s'identifiquin els animals, s'anirà conversant sobre l'hàbitat i de la seva relació amb l'ésser humà.	Mural de les pintures Peces a col·locar	20-30 min
Individual	Ajudem la Noa a dibuixar un cérvol	Els nens i nenes ajudaran la Noa a dibuixar un Cérvol al qual li falten les banyes, la cua i les potes. Observant com són aquests elements, els dibuixaran per completar el dibuix de la Noa i el pintaran fent servir els mateixos colors que s'empraven a la Prehistòria. Finalment, els nens i nenes podran completar el seu dibuix lliurement amb els motius del Cogul que han treballat.	Fitxa de treball Llapis Llapis de color	20-30 min